Co-funded by the European Union

GLUHI VOZNIKI
ZNAKOVNI JEZIK V PROMETNEM IN VOZNNIŠKEM IZOBRAŽEVANJU

MODUL:
5. PREDNOST

DEJAVNOST:
5.3. PREDNOST PEŠCEV IN DRUGIH UDELEŽENCEV V PROMETU

Internationales Bildungs- und Fahrschulzentrum GmbH

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

»Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti EACEA.«

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

»Ta dokument je bil pripravljen kot brezplačno učno in izobraževalno gradivo (odprti izobraževalni vir) ter je objavljen pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 mednarodna (Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International). Za ogled kopije te licence obiščite:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/«

Deaf Drivers

PREDLOGA OBRAZCA DEJAVNOSTI

Modul	Modul 5: Modul o prednosti (A.3.6.)	
Naslov dejavnosti	Dejavnost 3: Prednost pešcev in drugih udeležencev v prometu (Dejavnost 5.3.)	
Povzetek	Namen te dejavnosti je naučiti voznike, katera vozila, pešci in drugi udeleženci v prometu imajo prednost v prometu. Poudarek je na prednosti, zlasti na križiščih in cestnih priključkih, s poudarkom na uveljavljanju prednosti s strani vozil, ki nimajo prednosti.	
Tema(e)	V tej dejavnosti so bile obravnavane naslednje teme: 5. Prednost 5.3. Prednost pešcev in drugih udeležencev v prometu 5.3.1. Prednost pešcev 5.3.2. Prednost koles in električnih skirojev 5.3.3. Prednost motoristov 5.3.4. Prednost invalidov, starejših, otrok in bolnih oseb	
Avtor/ji	Datum:	Različica:
Pregledal/a	Datum:	Različica:

Scenarij dejavnosti

5. Prednost

5.3. Prednost pešcev in drugih udeležencev v prometu

V prejšnji učni dejavnosti o prednosti na križiščih smo se naučili, na kaj moramo biti pozorni pri srečanju z drugimi vozili, zlasti na nereguliranih križiščih. V osnovi pravila prednosti, poudarjena v prejšnjih usposabljanjih, veljajo tudi za vse udeležence v prometu, vključno s pešci. Tudi pešci morajo biti pozorni, ko po cesti pelje vozilo s prednostjo, na primer reševalno vozilo. Pešci morajo prav tako dati prednost vozilom s prednostjo.

V tem poglavju si oglejmo prednost pešcev in drugih udeležencev v prometu, opredeljenih kot ranljivi udeleženci v prometu. Nekateri udeleženci v prometu so zaradi svojih telesnih značilnosti, starostne skupine ali načina vožnje bolj izpostavljeni nesrečam. Te posameznike imenujemo ranljivi udeleženci v prometu. Med ranljive udeležence v prometu spadajo pešci, motoristi, kolesarji ali uporabniki električnih skirojev, invalidi, starejši in otroci.

5.3.1. Prednost pešcev

V prometu je pešec oseba, ki ni v vozilu in miruje ali se giblje po cesti. Med udeležence v prometu, opredeljene kot pešci, lahko spadajo starejši, dijaki, otroci, mladi, ženske ter osebe z okvaro vida ali sluha.

Za pešce obstajajo posebni prometni znaki v zvezi z njihovo prednostjo. **Na križiščih in cestah, urejenih s temi znaki, prednost pripada pešcem**. Spodaj je nekaj primerov znakov za prehod za pešce v različnih oblikah.

- Prehodi za pešce, označeni s cestnimi črtami: (vodoravna označba)

Slika 1- A

Slika 1- B

- Znaki za prehod za pešce:

Slika 2-A

Slika 2-B

Slika 2-C

- Znaki za šolske prehode

Slika 3-A

Slika 3-B

- Znak za invalide

Slika 4

- Nadhod in znaki za podhod:

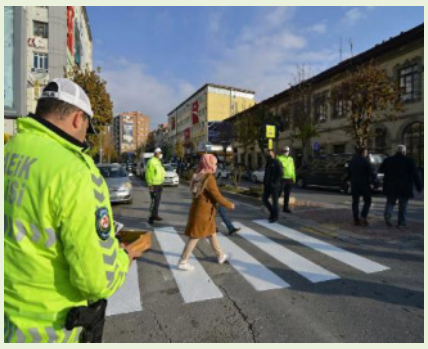

Slika 5

V skladu s tem imajo pešci prednost na prehodih za pešce, kjer so prisotni prometni znaki in oznake. Vsi vozniki morajo spoštovati prednost pešcev na prehodih za pešce ter na uvozih in izvozih križišč ter zmanjšati hitrost in dati prednost pešcem.

Podobno morajo pešci, ki želijo prečkati na drugo stran ceste, prečkati na prehodih za pešce in šolskih prehodih ter na uvozih in izvozih križišč, kjer so ti znaki prisotni. Prečkanje ceste na mestih, kjer je prehod za pešce prepovedan, je za pešce prav tako prekršek. Na primer, kjer je znak za nadhod, morajo pešci uporabiti nadhod.

- **Pravila, ki jih morajo pešci upoštevati na prehodih za pešce:**

Slika 6

- Uporabljajte prehode za pešce,
- Bodite pozorni na semaforje,
- Izogibajte se nenadnim prečkanjem,
- Povečajte svojo vidnost; zlasti ponoči nosite odsevna oblačila ali dodatke, nosite svetla opozorilna oblačila ali nosite s seboj svetilko,
- Če prehode za pešce upravljajo prometni policisti, upoštevajte njihova navodila in previdno prečkajte,
- Pri prečkanju prehodov ali križišč brez prometnih znakov ali policistov poglejte levo in desno vsaj dvakrat, pri čemer upoštevajte razdaljo in hitrost bližajočih se vozil zaradi varnosti, ter prečkajte ob primernem trenutku,
- Če so na voljo, uporabljajte podhode, nadhode, brvi za pešce ali pešpoti, ki zagotavljajo varnost pešcev, in nikoli ne stopite na cesto, kjer takšne naprave obstajajo.

- **Pravila, ki jih morajo vozniki upoštevati na prehodih za pešce**
- Dajanje prednosti pešcem in drugim ranljivim udeležencem v prometu na prehodih za pešce in šolskih prehodih,
- Zmanjšanje hitrosti ob približevanju prehodom za pešce, šolskim prehodom, kolesarskim prehodom itd.,
- Vedno previdno ravnanje, ob upoštevanju, da so pešci lahko nepozorni.

5.3.2. Prednost koles in električnih skirojev

V ustrezni zakonodaji je kolo opredeljeno kot nemotorno vozilo. Podobno so električni skiroji trenutno obravnavani kot vozila iste kategorije kot kolesa. Navedeno je, da imajo osebe, ki so dopolnile 11 let, pravico uporabljati kolo na cesti brez vozniškega dovoljenja, osebe, ki so dopolnile 15 let, pa pravico uporabljati električni skiro.

Kolesa imajo prednost na kolesarskih stezah. Ustrezni zakonski predpis (Zakon o cestnem prometu) določa, da morajo vozniki »dati prednost pešcem, ki prečkajo v skladu s pravili, kolesarjem in uporabnikom električnih skirojev na kolesarskih stezah in kolesarskih poteh ter nasproti prihajajočemu prometu (vozilom) pri zavijanju levo ali desno«.

Slika 7

Podobno ustrezna zakonodaja (Pravilnik o cestnem prometu) določa, da »lahko vozniki nadaljujejo z zavijanjem, če ne ovirajo prednosti pešcev in kolesarjev, če je za pešce in kolesa prižgana zelena luč in po prehodu za pešce ali kolesarski stezi ne prečkajo pešci, ali če so pešci daleč stran«. V skladu s tem so pravila glede prednosti kolesarjev in uporabnikov električnih skirojev povzeta spodaj.

- **Prednost koles in električnih skirojev ter druga povezana pravila**

Slika 8

- Vsa prometna pravila veljajo tudi za kolesarje in uporabnike električnih skirojev.
- Kolesarji in uporabniki električnih skirojev imajo vedno prednost, zlasti na kolesarskih poteh.
- Kolo je treba voziti s čelado in ustrezno opremo (žaromet, zadnja luč ali odsevnik, zvonec ali hupa, sprednje in zadnje zavore, ogledala itd.).

- Kolesa imajo prednost na križiščih in pri zavijanju.
- Kolesarji in uporabniki električnih skirojev olajšajo prehod motornim vozilom na ozkih cestah in križiščih.
- Uporabniki koles in električnih skirojev morajo voziti v desnem pasu blizu roba ceste na območjih brez kolesarskih stez.
- V enem pasu lahko poleg drug drugega vozita največ dva kolesarja.

Slika 9

- Kolesarjem je prepovedano prevažati druge osebe na kolesu, razen če imajo za sabo dovolj prostora za sedenje.
- Uporabniki koles in električnih skirojev ne smejo hkrati spustiti obeh rok. Eno roko lahko spustijo le pri dajanju smernega znaka.
- Uporabniki koles in električnih skirojev ne smejo presegati največje hitrosti 30 km/h znotraj naselij in 45 km/h na dvosmernih in ločenih cestah zunaj naselij. Na avtoceste ne smejo vstopati.

5.3.3. Prednost motoristov

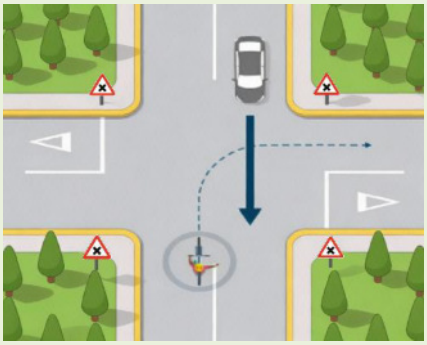
Slika 10

Motorna kolesa se razlikujejo od vozil, kot so kolesa in električni skiroji, ker so motorna vozila. Po drugi strani pa nekatere določbe v ustreznih zakonskih predpisih (kot je navedeno v Zakonu o cestnem prometu, zlasti v 66. členu) veljajo enako za kolesa in motorna kolesa. Z drugimi besedami, ker se motoriste obravnava kot ranljive udeležence v prometu, imajo koristi od mnogih pravic, podeljenih uporabnikom koles in električnih skirojev.

Poglejmo si zdaj nekaj prometnih pravil, vključno s prednostjo za motorna kolesa;

- **Prednost motornih koles in druga povezana pravila**

- Vsa prometna pravila veljajo tudi za motoriste.
- Motorna kolesa imajo enako prednost kot druga vozila na križiščih in pri zavijanju. Na primer, na nereguliranih križiščih morajo tudi vozniki motornih koles upoštevati pravilo prednosti oziroma prednosti z desne. Na primer, na sliki 11 mora voznik motornega kolesa prav tako spoštovati prednost nasproti prihajajočega vozila.

Slika 11

- Motorna kolesa imajo pravico uporabljati celoten pas. Avtomobili si ne smejo deliti ali zasedati pasu z motornimi kolesi.
- Zavijanje levo ali desno na način, ki ovira prehod vozil, je prepovedano. Vozniki morajo biti previdni pri zavijanju desno, saj je motorno kolo lahko na desni strani vozila, in morajo dati prednost motornemu kolesu, če ima to prednost ali pravico do zavijanja.
- Motoristi morajo pri vožnji vedno uporabljati obe roki in upoštevati varnostne zahteve, določene v predpisih.
- Motoristom brez bočne prikolice je prepovedano prevažati druge osebe, razen če je za voznikom dovolj prostora za sedenje, prepovedano pa je tudi prevažanje tovora, ki presega omejitev, določeno v predpisih.
- Motornim kolesom je prepovedano voziti po pešpoteh ali kolesarskih stezah.

5.3.4. Prednost invalidov, starejših, otrok in bolnih oseb

Glede invalidov, starejših, otrok in bolnih oseb Zakon o cestnem prometu št. 2918 določa, da »določbe glede pešcev veljajo za voznike nemotornih vozil, ki pripadajo otrokom, bolnim in invalidnim osebam«. Zlasti pripomočki, ki jih uporabljajo invalidi (npr. invalidski vozički), imajo enako prednost kot pešci in imajo prednost na prehodih za pešce.

Podobno zakon določa, da »če so na cestišču slepe osebe, ki nosijo posebne oznake in podobne pripomočke, kot je navedeno v predpisih, morajo vsi vozniki upočasniti vožnjo, po potrebi ustaviti in jim pomagati«.

Slika 12

Zato imajo, ko je invalid, starejša oseba, bolna oseba ali otrok na cesti, bodisi v nemotornem vozilu ali sam, ti ranljivi udeleženci v prometu prav tako prednost na križiščih in pri zavijanju, tako kot pešci.

Ocenjevanje in vrednotenje

Pogoji za ocenjevanje in vrednotenje

V tem usposabljanju je treba pri merjenju in vrednotenju ravni znanja udeležencev upoštevati naslednje točke:

- Besedila vprašanj morajo biti jasna, jedrnata in razumljiva.
- Vprašanja je treba pripraviti z uporabo tehnik testov z izbirnimi odgovori.
- Vprašanja morajo imeti 4 možnosti z le 1 pravilnim odgovorom.
- Pri pripravi vprašanj je treba uporabiti pojme, primerne za tolmačenje v znakovni jezik.
- Vprašanja morajo zajemati informacije, podane v tem usposabljanju.
- Za teste je treba ločeno pripraviti ključe za odgovore in ključe za točkovanje.

Preizkus znanja

1- Kaj od naštetega naj voznik naredi ob približevanju križišču z znakom za prehod za pešce?

A) Poveča hitrost
B) Zmanjša hitrost
C) Nadaljuje vožnjo brez spremembe hitrosti
D) Zapelje na drugo cesto brez znaka za prehod za pešce

2- Kaj od naštetega NI eno od pravil, ki naj bi jih pešci upoštevali pri prečkanju ceste?

A) Izogibanje nenadnim prečkanjem
B) Pozornost na semaforje, če so prisotni
C) Vedno hitro tekanje
D) Uporaba prehoda za pešce

3- Katero od naštetih ravnanj NI pravilo, ki ga morajo vozniki upoštevati pri pešcih, ki prečkajo cesto?

A) Previdnost in pozornost
B) Vedno dajanje prednosti pešcem na prehodih za pešce
C) Zmanjšanje hitrosti ob približevanju prehodom
D) Trobljenje s hupo

4- Kaj od naštetega je NEPRAVILNO glede kolesarjev in uporabnikov električnih skirojev?

A) Vedno imajo prednost na kolesarskih stezah.

B) Prednost je prioritetna na križiščih in pri zavijanju.

C) Olajšajo prehod motornim vozilom na ozkih in zoženih cestah ter križiščih.

D) Vedno imajo prednost.

5- Katero od naštetih prometnih pravil je pravilno glede invalidov, starejših, otrok in bolnih oseb?

A) Veljajo pravice kolesarjev.

B) Veljajo pravice pešcev.

C) Veljajo pravice motornih vozil.

D) Veljajo pravice potnikov.

Rešitve:

1- B / 2- C / 3- D / 4- D / 5- B Vsako vprašanje je vredno 20 točk, skupaj 100 točk

Samoocenjevanje

Prosimo, ocenite vsako trditev od 1 do 5:

1 = Sploh se ne strinjam | 2 = Ne strinjam se | 3 = Neodločen/-a | 4 = Strinjam se | 5 = Popolnoma se strinjam

Trditve za samoocenjevanje	1	2	3	4	5
1. Poznam pravila, ki jih morajo pešci upoštevati pri prečkanju ceste.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Razumem prednost koles in električnih skirojev.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Motorna kolesa imajo enako prednost kot druga motorna vozila.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Kot voznik moram biti bolj previden do invalidov, starejših, bolnih in otrok.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ista pravila glede pešcev veljajo za bolne in invalidne osebe.	☐	☐	☐	☐	☐

Ključ za točkovanje:

21–25 točk: Vaše znanje je zelo dobro. Poznate prometne predpise.

16–20 točk: Vaše znanje je zadostno, vendar imate na nekaterih področjih še možnost izboljšav**.**

11–15 točk: Imate zmerno raven znanja; dodatno usposabljanje bo koristno.

6–10 točk: Vaša raven znanja je nizka; priporočamo celovito usposabljanje**.**

0–5 točk: Vaše zavedanje in znanje o tej temi sta resno pomanjkljiva.